

24. **Alkosson mondatokat!** Az aláhúzott szó vagy kifejezés fókuszpozícióban van. A fókusz csak az alany (Ki? Mit?) előzi meg. A többi mondatrész sorrendje viszonylag szabad.

1. Klára – egy iskolában – tanít – angolt
Klára angolt tanít egy iskolában.
2. a férj~~em~~ – irodavezetőként – egy magyar cégnél – dolgozik
.....
3. technikai újításokkal – foglalkozik – a mi cégünk is
.....
4. üzleti útra – megyek – gyakran
.....
5. Horvátországban – voltam – a feleségemmel
.....
6. nem – koncertre – akarok – menni
.....
7. tanulni – Vali édesapja – németül – szeretne
.....
8. én – jövök – hanem Hollandiából – nem Dániából
.....
9. mióta – Kolumbiában – élsz – ?
.....

21. **Alkosson kérdéseket, majd adjon rövid és hosszabb válaszokat!** Megoldásait a hangfelvétellel is ellenőrizheti. Ismétlje is el a mondatokat!

- a) A nagymamám reggel megy a piacra.
1. Ki?
– Ki megy reggel a piacra?
– A nagymamám. / A nagymamám megy reggel a piacra.
 2. Mikor?
.....
 3. Hova?
.....

b) Szeptember óta tanulok magyarul.

1. Ki?
.....
2. Mióta?
.....
3. Milyen nyelven?
.....

2. fejezet

NYELVTANI ÖSSZEFOGLALÓK ÉS GYAKORLATOK

- Melléknévképzők: -i 24
 - Melléknévképzők: -s 25
 - Névtők a Hova? kérdésre: *mögé, alá* 27
 - A névtők ragozott alakja: *válaszok a Hol? kérdésre* 28
 - Segédigék: *kell, szabad, tilos* 30
 - A melléknév többes száma (Ismétlés) 32
 - Összehasonlítás: *magas, magasabb, a legmagasabb* 33
 - Vonzatos igék: *fontosabb tárgyatlan (intranszitiv) igék a fejezetben* 35
 - Vonzatos igék: *fontosabb tárgyas (transzitiv) igék a fejezetben* 36
 - Szórend: *kell, szabad, tilos* 37
- A segédige van a fókuszban 37
Más mondatrész van a fókuszban 38

MELLÉKNÉVKÉPZŐK: -i

FUNKCIÓ	
Hely, pozíció	belvárosi lakás = a lakás a belvárosban van kertj szék = a szék a kertbe való
Származási hely, eredet	amerikai diák = a diák Amerikából jön svájci óra = az óra Svájcban készítették
Idő	pénteki buli = a buli pénteken van téli foto = a foto télen készült
Funkció	olimpiai stadion = a stadion az olimpiára készült családi ház = a házban egy egész család él

FORMA

Főnév + -i	belváros + -i → belvárosi (lakás) tél + -i → téli (foto) iroda + -i → irodai (munka) Budapest + -i → budapesti (iroda)
Rendhagyó főnevek (-alom/-elem)	történelem + -i → történelmi (esemény) irodalom + -i → irodalmi (mű) forgalom + -i → forgalmi (dugó) étterem + -i → éttermi (rendelés) sarok + -i → sarcki (bolt) főnév

- Az -i képzős melléknéveket – mint minden más melléknévet – természetesen tovább toldalékolhatjuk: *Milyen fotókat nézel? – A prágaiakat. / A berlinieket.*

- Az -i előtt az a, e-ből nem lesz ó, é: *Barcelona → barcelonai, Yelence → yelencei*

Az -i képzős ország-, város- és kontinensnevet kisbetűvel írjuk: *Budapest → budapesti iroda, Szlovénia → szlovéniai kollégák, Európa → európai ország.*

1. Milyen? Képezzen melléknéveket a minta alapján! Figyelje meg az -i funkciót!

- észak → északi
- nyár → ablak
- június → ruha
- június → vasárnap
- péntek → vacsora
- család → ház
- sarok (!) → bolt
- gyár → munka
- tavaszi → kabát
- külföld → nyaralás
- étterem (!) → vacsora
- anya → szó
- belváros → étterem
- nemzet → ünnep
- Afrika → szafari

2. Egészítse ki a mondatokat logikusan, egy ország vagy egy város nevével!

Edam – Berlin – Bécs – Kína – Gyula – Havanna – Tokaj

- Nagyon szeretem az sajtot, a szeletet és a kolbászt.
- A születésnapomon mindig borokat iszom.
- Szeretem a jó szivart. Ha dohányzom, csak szivart szívok.
- A fal 1961-től 1989-ig létezett.
- A nagy fal nagy része még ma is áll.

MELLÉKNÉVKÉPZŐK: -s

FORMA	
Főnév + -s (-os, -es, -ás, -ös)	Rendhagyó főnevek
egy szoba + -s → egy szobás (lakás)	kényelem + -s → kényelmes (fotel)
csend + -s → csendes (környék)	izgalom + -s → izgalmas (könyv)
nap + -s → napos (idő)	cukor + -s → cukros (tea)
zaj + -s → zajos utca	víz + -s → vízes (ruha)
előny + -s → előnyös felvés	jég + -s → jéges (út)

- A kötőangok ugyanazok, mint többes számban (ld. A többes szám az 55. oldalon): *virág → virágok/virágos, megye → megyék/megyes, sár → sárak/sáros*
- A rendhagyóságok is általában ugyanazok, mint többes számban: *izgalom → izgalmas/izgalmas, eper → eprek/epres, tűz → tüzek/tüzes, kő → kövek/köves*
- Ezeket a melléknéveket – mint minden más melléknévet – természetesen tovább toldalékolhatjuk: *Melyik süteményből kész? A baracsból vagy az almásból?*

FONTOSABB FUNKCIÓK

Egy dolog része, tartozéka	erkélyes lakás = a lakásnak van erkélye kétszintes ház = a háznak két szintje van
Hozzávaló	túros palacsinta = a palacsintában túró van szénsavas ásványvíz = az ásványvízben szénsav van
Tulajdonság	csikos ing = az ingen csíkok vannak virágos póló = a pólón virágok vannak csendes környék = a környéken csend van esős idő = olyan idő, amikor sokat esik az eső

3. Milyen? Képezzen melléknéveket az -s képzővel!

Ételek, italok	Ruházat
1. meggy →	9. csik → ing
2. szénsav →	10. kocka → nadrág
3. alma →	11. virág → póló
4. fokhagyma →	12. cipzár → pulóver
Időjárás	Környezet, bútörök
5. eső →	13. csend → környék
6. felhő →	14. zaj → utca
7. nap →	15. emelet → ház
8. hó (!) →	16. kényelem (!) → ágy

4. -i vagy -sz? Írja be! Majd alkosson rövidebb mondatot a minta alapján!
- Szereted a hosszú est i sétákat? – Igen, de a reggel i sétákat még jobban szeretem. / Igen, de a még jobban szeretem.
 - Kérsz a meggy rétesből? – Nem, inkább a banán rétesből kérek. / Nem, inkább a kérek.
 - Kolbász rántottát kérsz? – Nem, inkább sajt rántottát kérek. / Nem, inkább kérek.
 - Szereted az április időjárást? – Igen, de a május időjárást még jobban szeretem. / Igen, de a még jobban szeretem.
 - Megmutatod a tunézia fotókat? – Igen. És a dél-afrika fotókat is szívesen megmutatom. / Igen. És a is szívesen megmutatom.
 - Émelet házban laksz? – Nem, földszint házban. / Nem, házban. / Nem, élet még jobban tetszik. / Nem rossz, de a még jobban tetszik.
 - Tudtál pihenni a tél vizsgaidőszak után? – Nem. Majd a nyár vizsgaidőszak után pihenek. / Nem. Majd a után pihenek.

5. Álmaim otthona. Egészítse ki a mondatokat a megadott szavakkal!

- belvárosi – földszinti – teraszos – világos – virágos – kertes – egyszerűs – kétszobás – egyszobás – háromszintes – tizenemeletes*
- A városközpontban szeretnék lakni, ezért lakást keresek.
 - Az ötödik emeleten lakom, és a házunkban mindig rossz a lift. lakásba szeretnék költözni.
 - Egy lakásban lakom, és szükségem van egy plusz szobára. Most egy lakásba költözöm.
 - Végre megtaláltam az ideális házat. Ez egy ház. Az első emeleten a szüleim laknak, a második emeletem a feleségem és én, a harmadikon pedig a gyerekek.
 - Szeretem a szép kilátást, a nagy ablakokat, a házban vettem lakást, a kilencedik emeleten.
 - Nem szeretem az emeletes házakat, ezért házat szeretnék.
 - házat szeretnék. Az álmom egy nagy, terasz, tele rózsákkal és tulipánokkal.
 - házat keresek, mert szeretnék egy virágos- és egy zöldégsztergetet.

NÉVTUTÓK A Hova? KÉRDÉSRE: mögé, alá

FUNKCIÓ

A Hol? Hova? Homán? kérdésekre névtutókkal is válaszolhatunk.

- A Hol? kérdésre adott válasszal szatikus helyzetet, állapotot jelölünk.
- A Hova? kérdésre adott válasszal pedig irányt adunk meg.

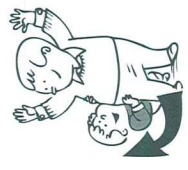
A Hol? kérdésre válaszoló névtutókat már ismeri. Ezek általában -t-re végződnek:

Hol?	az ágy mögött	az ágy alatt	az ágy mellett	az ágy előtt	az ágy fölött	az ágy és a szék között	az asztal körül
------	---------------	--------------	----------------	--------------	---------------	-------------------------	-----------------

A Hova? kérdésre válaszoló névtutók -d-ra vagy -é-re végződnek:

Hova?	az ágy mögé	az ágy alá	az ágy mellé	az ágy elé	az ágy fölé	az ágy és a szék közé	az asztal köré
-------	-------------	------------	--------------	------------	-------------	-----------------------	----------------

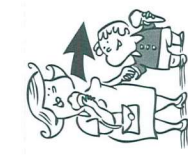
Hova áll/megy/mászik Petike?

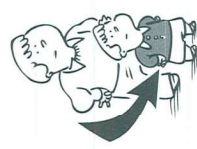
Petike apa mögé áll.

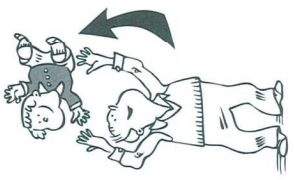
Apa lába alá mászik.

Anya mellé áll.

Apa elé áll.

Apa a feje fölé emeli őt.

Anya és apa közé áll.

6. Egészítse ki a szöveget a megadott névutókkal! Megoldásait a hangfelvétellel is ellenőrizheti.

elő – mögé – mellé – fölé – fölé – közé – közbe – köze

Ez itt a dolgozószobám. Már megtervezttem, hogyan akarom berendezni. A falak zöldek lesznek. Két asztal lesz a szobában. Egyet az ablak *elő* tesztek, mert ott sok a fény. Itt csinálók ékszereket. A másikat a fal teszem, ez lesz az íróasztal. Az íróasztal polcokat tesztek a falra.
Az asztal teszem a széket. A két asztal pedig tesztek egy jó nagy fotelt.
A falakon sok kép lesz. A családi fotókat a fotel teszem, az én festményeimet pedig az ablak és az ajtó Szerintem barátságos szoba lesz.

7. Mari átrendezi a lakását. Mit hova tesz? Írja le a hiányzó mondatokat!

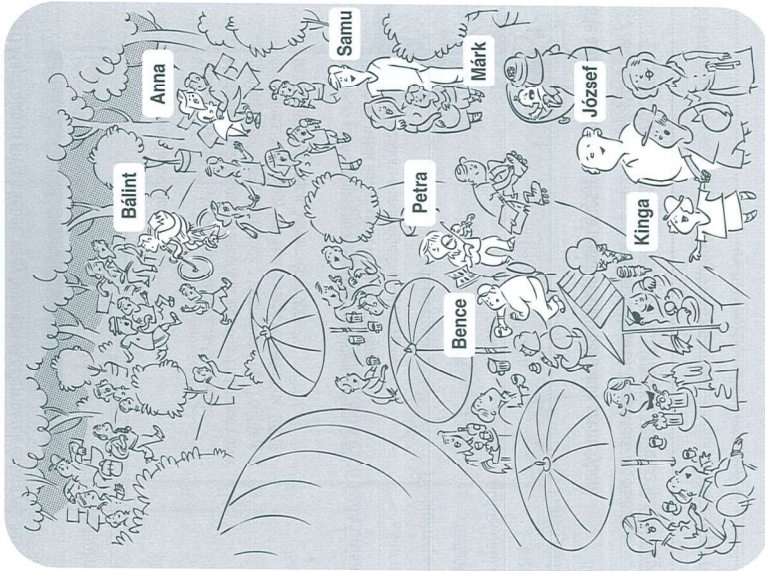
Hova teszi a tárgyakat?	Hol lesznek a tárgyak?
1. A fotókat a kanapé fölé teszi.	A fotók a kanapé fölé: lesznek.
2.	A két asztal egymás mellett lesz.
3. A papirkosarat az asztal alá teszi.	A papirkosár Az egyik asztal az ablak alatt áll majd.
4. A festmények az ablak és az ajtó között lesznek.
5. A széket az asztal mögé teszi.
6.

A NÉVUTÓK RAGOZOTT ALAKJA: válaszok a Hol? kérdésre

	alatt	föliött	mellét	mögött	előtt	között*
én	alattam	föliöttem	mellétem	mögöttem	előttem	közöttem
te	alattad	föliötted	melléted	mögötted	előtted	közötted
ön	ön alatt	ön föliött	ön mellét	ön mögött	ön előtt	ön között
ó	alatta	föliötte	melléte	mögötte	előtte	közötte
mi	alattunk	föliöttünk	mellétünk	mögöttünk	előttünk	közöttünk
ti	alattatok	föliöttetek	melléttetek	mögöttetek	előttetek	közöttetek
önök	önök alatt	önök föliött	önök mellét	önök mögött	önök előtt	önök között
ők	alattuk	föliöttük	mellétük	mögöttük	előttük	közöttük

* A többes számú használat a jellemző. Egyes számban két névből használjuk, pl.: Nincs nagy különbség közöttem és közötted.

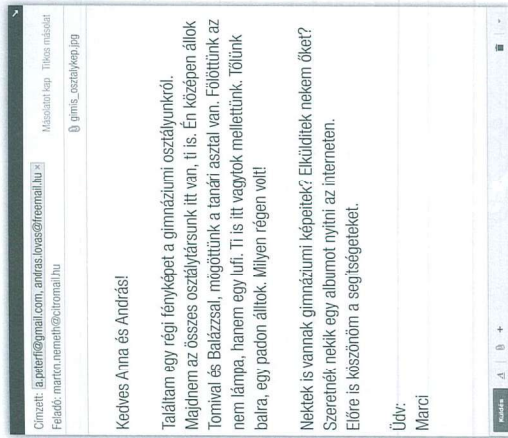
8. Ki vagyok én? Írja a neveket a mondatok mögé!

1. Az anyukámat látom, aki előttem van, és a babakocsimat tolja. Márk vagyok.
2. Labdázni szeretnék a fiammal. Mellettem a feleségem áll, a fiam pedig előttünk. vagyok.
3. Labdázni szeretnék a gyerekekkel. Mellettem a feleségem áll, a gyerekeink pedig előttünk. vagyok.
4. Labdázni szeretnék a szüleimmel és a testvéremmel. Mellettem a testvérem áll. Fagyit szeretnék enni. vagyok.
5. Szerencse, hogy itt van fölöttem ez a napernyő, mert nagyon meleg van. vagyok.
6. Mőgöttem egy fiatal pár sétál, én a biciklimen ülök. vagyok.
7. Mellettem ül a padon életem szerelme, Dezső. vagyok.
8. Itt vagyok a parkban majdnem mindennap. Előttem egy fiú ül a földön, mellettem pedig a hegezőkottám van. vagyok.

9. Márd levelet ír

a) Olvassa el a szöveget! Majd rajzolja meg a képet, vagy helyezze el az emberek és tárgyak nevét egy papíron!

b) Mit írt Marci? Írja le a szöveg első bekezdését a minta alapján harmadik személyben!

Marci talált egy régi fényképet a gimnáziumi osztályáról. Majdnem az összes ...

SEGÉDIGÉK: kell, szabad, tilos

FORMA ÉS FUNKCIÓ		
Kötelesség	Engedély	Tiltás
A kapuzárai kell.	Házállatot tartani szabad. Házállatot szabad tartani.	A házban dohányozni tilos. A házban tilos dohányozni.

Szörend → 37. oldal

Szabad, kell, tilos +
 főnévi igenév:
 Házállatot tartani
 szabad. A házban
 dohányozni tilos.
 A kapuzárai kell.

10. Engedély és tiltás. Írjon mondatokat! Kövesse a minták szövegnéjét!

Mit csinálni?	Engedély	Tiltás
1. telefonál	Itt Szabad telefonálni.....	Itt Tilos telefonálni.....
2. hangosan beszélget	Itt Szabad.....	Itt.....
3. parkol	Itt.....	Itt.....
4. halra kanyarodik	Itt.....	Itt.....
5. biciklizik	Itt.....	Itt.....
6. eszik	Itt.....	Itt.....
7. fényképez	Itt.....	Itt.....
8. alkoholt fogyaszt	Itt.....	Itt.....

11. Hol mit kell csinálni? Kösse össze a mondatok elejét és végét logikusan!

- Az egyetemen néha lassítani kell.
- A parkolóban a parkolásért jegyzetelni kell.
- A kereszteződésben jegyet kell venni.
- Az egyetemi előadásokon pihenni kell.
- A mozielőadásra asztalt kell foglalni.
- A jó éttermekben péntek este fizetni kell.
- Sportolás után referátumokat kell tartani.

12. Szabad, tilos vagy kell? Egészítse ki a mondatokat! Néha több megoldás is lehetséges.

- A könyvtárban nem szabad..... hangosan beszélgetni, nem..... enni és inni, rem..... dohányozni és alkoholt fogyasztani.
- A parkban..... személni,..... grillpartit tartani,..... focizni,..... kutyát sétáltatni, nem..... belépőt fizetni.
- Az iskolában rendet..... tartani, nem..... a folyosón szalagálni, és nem..... késni az órákról.
- Az uszodában belépőjegyet..... fizetni. Nem..... utcai cipőben bemenni, uszópakát..... viselni, és nem..... a vízbe ugrálni.
- A villamoson jegyet..... venni. Nem..... enni és inni. Az idősebb embereknek ülőhelyet..... adni.
- A vonatból kihajolni..... Az InterCityre helyjegyet..... venni. A vonatban..... telefonálni, ha másokat nem zavarunk vele.

A MELLÉKNÉV TÖBBES SZÁMA (ISMÉTLÉS)

FUNKCIÓ	Milyen az új szomszéd?	Milyenek az új szomszédok?
Az egész mondat a <i>Milyenek?</i> kérdésre válaszol.	Kedves. Megbízható és segítőkész. Elég hangos és barátságatlan.	Kedvesek. Megbízhatóak és segítőkészek. Elég hangosak és barátságatlanok.

FORMA		
Magánhangzó után	Mássalhangzó után	Magas hangrendű szavak (ő, ő, ú, í is)*
a, e, ő, ő után, a kicsi szó	i, ú, ú után	
-k	-ak/-ek	-ok
jók	szigorúak	nagyok
olcsók	kínaiak	sótlánok
drágák	gyönyörűek	fiatalok
kicsik (l)	régiek	barátságatlanok
		-ek
		szépek
		fűszeresek
		erősek
		zöldek

* az -ők nagyon ritka, pl.: görögök, törökök

- Tipikus kötőhangok az *a* és az *e*.
- *-lan/-talan* után a kötőhang *o*: *barátságatlanok, sótlan* → *sótlánok*
- Idegen szavaknál az utolsó magánhangzó dönt: *modern* → *modernek*
- Rendhagyó alakok: *nehéz* → *nehézek, bátor* → *bátorok*

13. Az én kis falum. Írja le, milyen ez a falu! Megoldásait a hangfelvétellel is ellenőrizheti.

utca → *utczák* és *virágos; épület* → *régj, de szép; ember* → *kedves és barátságos; gyerek* → *udvarias; szomszéd* → *egy kicsit kíváncsi, de segítőkész; bolt* → *jó, csak egy kicsit drága*

Egy kis faluban élek Pécs mellett. Miért szerettek itt élni? Miért az utcák tiszták és ...

.....

.....

.....

.....

.....

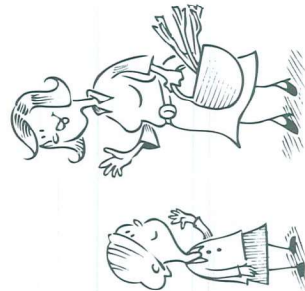
.....

.....

.....

.....

.....

ÖSSZEHASONLÍTÁS: magas, magasabb, a legmagasabb

FUNKCIÓ		
Alapfok	Középfok	Felsőfok
Eza ház nem olyan magas.	Ez a ház magasabb, mint az első.	Eza ház a legmagasabb.

Két dolog között nincs különbség ⇒ alapfok

Egy faluban (ugyan)olyan jó az infrastruktúra, mint egy városban.
Vidéken (ugyan)olyan magas az életszínvonal, mint a nagyvárosokban.
(ugyan)olyan ..., mint

Két colog között van különbség ⇒ középfok, alapfok

Egy faluban olcsóbb az élet, mint egy nagyvárosban.
Egy nagyvárosban több forgalmi dugó van, mint vidéken.
Egy nagyvárosban jobbak a munkalehetőségek, mint vidéken.
Egy nagyvárosban nem olyan olcsó az élet, mint vidéken.
Vidéken nincs olyan sok forgalmi dugó, mint egy nagyvárosban.
...-bb, mint
nem olyan ..., mint
nincs olyan ..., mint

„Rekord” ⇒ felsőfok

Ez a legmagasabb épület a városban.
A legkisebb szobában van a legtöbb bútor.
a leg...-bb

Magánhangzó után	FORMA: szabályos alakok	
	Mély és vegyes hangrendű szavak	Magas hangrendű szavak (ő, ő, ú, í is)
-bb	-abb	-ebb
(a leg)olcsóbb	(a leg)alacsonyabb	(a leg)kedvesebb
(a leg)drágább	(a leg)magasabb	(a leg)sötétebb
(a leg)feketebb	(a leg)barátságosabb	(a leg)erősebb
(a leg)szignirűbb	(a leg)barátságatlanabb	(a leg)idősebb

- Tipikus kötőhangok az *a* és az *e*. Nagyon ritka kötőhang az *o*: *nagy* → *nagyobb*
- A két melléknévből álló szerkezeteket is fokozhatjuk. Ilyenkor az első melléknév kapja a *-bb* jelet: *erős fényű lámpa* → *erősebb fényű lámpa, új építési ház* → *újabb építési ház, magas rezsiű lakás* → *magasabb rezsiű lakás*

FORMA: rendhagyó alakok

Rendhagyó melléknév és számnév tizenegy van, mint játékosok a foccsapatban:

- bátor → bátrabb → a legbátrabb
- hosszú → hosszabb → a leghosszabb
- lassú → lassabb/lassúbb → a leglassabb/leglassúbb
- kicsi/kis → kisebb → a legkisebb
- könnyű → könnyebb → a legkönnyebb
- nehéz → nehezebb → a legnehezebb
- szép → szebb → a legszebb
- jó → jobb → a legjobb
- bő → bővebb → a legbővebb
- keves → kevesebb → a legkevesebb
- sok → több → a legtöbb

14. Egészítse ki a táblázatot!

Alapfok	Középfok	Felsőfok
1. jó (I)	jobb	a legjobb
2. száraz
3. crága
4. könnyű (I)
5. előnyös
6. alacsony
7. vicces
8. meleg
9. barátságos
10. egészséges
11. kevés (I)
12. csendes
13. biztonságos
14. hosszú (I)

15. Egészítse ki az ellentét párokat!

KISÍRÁS – alacsony – kevés (I) – zajos – jó (I) – kevés (I) – arága

- Ez a lakás nagyobb. ↔ Az a lakás
kisebb
- Ebben a lakásban több szoba van. ↔ Abban a lakásban szoba van.
- Ez a lakás olcsóbb. ↔ Az a lakás
- Magasabb / több a rezsi. ↔ / a rezsi.
- Ez a lakás rosszabb állapotban van. ↔ Az a lakás állapotban van.
- Ez a lakás csendesebb környéken van. ↔ Az a lakás környéken van.

16. Emese felírja a kívánságait. Alkosson mondatokat a megadott melléknévvel! Használja a szeretnék igét!

AD – világos – biztonságos – barátságos – kényelmes – új – szép – könnyű

- Élég rossz környéken lakom. Jobb környéken szeretnék lakni.
- Egy veszélyes városrészen lakom.
- Túl sötét a konyhám.
- Élég kényelmetlen a kanapém.
- Nagyon nehéz a laptopom.
- Nagyon régi ez a fotel.
- Élég barátságatlan a nappalimk.
- Élég csúnya ez az asztal.

17. Hasonlítsa össze! Döntse el, hogy alapfokot vagy középfokot kell használni!

- Ebben az étteremben olyan a pincérek, mint a szomszéd étteremben. (udvarias)
– Igen? Szerintem a szomszéd étteremben a pincérek, mint itt. (udvarias)
- Szerintem a fizika ugyanolyan tantárgy, mint a matematika. (nehéz)
– Szerintem a fizika tantárgy, mint a matematika! (könnyű)
- Ezen a környéken ugyanolyan az iskolák, mint a ti környéketeken. (jó)
– Igen? Én azt hiszem, nálunk az iskolák, mint nálatok. (jó)
- Az én fiam ugyanolyan mint a tied. (okos)
– Tényleg? Azt hittem, az enyém egy kicsit mint a tied. ☺ (intelligens)

VONZATOS IGÉK: fontosabb tárgyatlan (intranszitiv) igék a fejezetben

18. Vonzatok

a) Párcsítsa a főneveket az igékhez!

a szállhatatlan – lakásra – turizmusból – valami – a lakásáról – Andreával

- A szállodánál találkozunk. 4. beszélgetek Évával.
- találkozom. 5. A falu a él.
- Laci új gyűjt. 6. Nálunk mindig történik

b) Írja be a kérdőszavakat az a) feladat kifejezései alapján!

AD – mire – miből – miről – mi – kivel

- Hol találkozunk? 4. beszélgetsz Évával?
- találkozol? 5. él?
- gyűjt? 6. történik nálatok?

19. Írja be a hiányzó igét a megfelelő alakban!

van – lakik – költözik – él

1. a) A házunk csendes környéken *van*.....
- b) A boltok elég messze *vannak*..... a házunktól.
- c) Mikor *vagy*..... otthon?
2. a) Mi családi házban
b) Te is messze a belvárostól?
c) Melyik lakásban Kis Gábor?
3. a) Annaék évek óta külföldön
b) Én is egyedül
c) A férjem sajnos már nem
4. a) Vargáké csendes környékre
b) Én a nagymamámhoz
c) Lili májusban az új lakásba.

VONZATOS IGÉK: fontosabb tárgyas (transzítív) igék a fejezetben

20. Alkosson mondatokat! Írja le őket!

1. háromszobás lakást	tartok	Háromszobás lakást keresek
2. háziállatot	a fiamnak	
3. mincentre találunk	lútsére	
4. lakást veszek	láttam a hirdetés	
5. a saját lakás biztonságát	megoldást	
6. az interneten	keresek	
7. fizetem	Juditnak hívják	
8. keveset költök	a hitelt	
9. ezt a lányt	ad	

21. Egészítse ki a párbeszédet az igék megfelelő alakjával! Megoldását a hangfelvétellel is ellenőrizheti.

- vesz* – gondol – mutat – megnéz – van – keres – megnéz – keres
- Jó napot kívánok! Lakást szeretnék *venni*.....
 - Nagyon sok szép eladó lakásunk
Milyen lakásra?
 - Legalább háromszobás lakást
– Ezeket a lakásokat tudom Ez a kettő
a belvárosban ez pedig a kertvárosban.
 - Belvárosi lakást Mikor lehet
..... a lakásokat?
 - Egy pillanat, a naptáratam. ...

SZÓREND: kell, szabad, tilos

A segédige van a fókuszban

Tipikus szórend:

segédige (fókusz) + főnévi igenév
A vonzat a szerkezet előtt, a szerkezet mögött vagy a segédige és a főnévi igenév között is állhat.

- A *szabad* és a *tilos* gyakran áll fókuszpozícióban.
- A *kell*/általában eldöntendő (igen-nem) kérdésekben és váaszokban áll fókuszpozícióban.

21. Hallgassa meg, és ismételje el a mondatokat!

(Vonzat)	Segédige (fókusz)	Főnévi igenév és vonzat Vonzat és főnévi igenév
Nálunk a lépcsőházban	tilos	dohányozni.
	Tilos	a lépcsőházban dohányozni / dohányozni a lépcsőházban.
A múzeumban	Szabad	fényképezni a múzeumban / a múzeumban fényképezni?
	szabad	fényképezni?
Igen, a parkolásért	Kell	a parkolásért fizetni / fizetni a parkolásért?
	kell	fizetni.
Igen,	kell	a parkolásért fizetni / fizetni a parkolásért.

23. *Tilos, szabad vagy kell?* Egészítse ki a kérdéseket logikusan! Majd adjon pozitív válaszokat a minta alapján!

1. – Bocánát, *szabad* a múzeumban fényképezni?
– Igen, *szabad*
2. – Tényleg a parkban grillezni?
– Igen, Nagyon meleg van, ilyenkor veszélyes tüzet gyújtani.
3. – beszélgetni a nyelvórán?
– Természetesen Csak így lehet megtanulni egy nyelvet.
4. – borralót adni a pincérnek?
– Igen, Én általában tíz százalélot szoktam adni.
5. – tanulni a magyarrvizsgára?
– Persze hogy Ha nem tanulsz, nem sikerül a vizsgád.
6. – használni ezt a telefont?
– Persze hogy Azért van!
7. – még sót tenni a levesbe?
– Igen, Szerintem így elég sótlan.

Más van a fókuszban

Típusos szórend:

fókusz + segédige + vonzat és főnévi igenév / főnévi igenév és vonzat

24. Hallgassa meg, és ismételje el a mondatokat!

	Fókusz	Segédige	Főnévi igenév (és vonzat) (Vonzat és) főnévi igenév
A biciklit	a garázsban	kell	tartani.
Ebben a múzeumban	Csak a lépcsőházban	tilos	dohányozni (az erkélyen szabad).
	nem	kell	belépőjegyet venni.
	Kinek	kell	a bérleti díjat fizetni / fizetni a bérleti díjat? ebben az utcában parkolni / parkolni ebben az utcában?
A pénztárnál mindig várni késő van,	Hol	szabad	parkolni a ház előtt / a ház előtt parkolni?
	Miért nem	szabad	
	várni	kell.	
	aludni	kell.	

25. Melyik válasz hova illik?

a) Párosítsa! Majd hallgassa meg, és ismételje el a párbeszédet!

Tényleg? Nálunk nem tilos. – Tényleg? Én azt hittem, Gergőék házában tilos.

– Tényleg? Nálunk ott is szabad. – Tényleg? Nálunk babakocsit tilos.

1. – Nálunk tilos a lépcsőházban biciklit tárolni. – Tényleg? Nálunk nem tilos.
2. – Nálunk a lépcsőházban tilos biciklit tárolni.
3. – Nálunk biciklit tilos tárolni a lépcsőházban.
4. – A mi házunkban tilos biciklit tárolni a lépcsőházban.

b) Párosítsa azeket a mondatokat is! Majd hallgassa meg, és ismételje el őket!

Bocsánat, én azt hittem, hogy itt a belépőjegyért kell fizetni. – Én azt hittem, később kell érte fizetni.

– Elnevezés, én azt hittem, ott kell. – Bocsánat, azt hittem, ingyen van.

1. – A parkolásért itt kell fizetni.
2. – Most kell fizetni a parkolásért.
3. – A parkolásért fizetni kell.
4. – A parkolásért kell itt fizetni.

26. Fókuszban a főnévi igenév. Mikor mit kell csinálni? Melyik ige illik a mondatba?

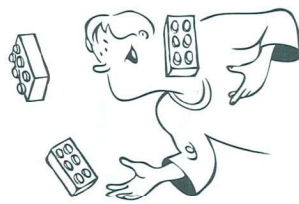
várni – enni – pihenni – inni – kérdezni – válaszolni – aludni

1. Ha hosszú a sor a pénztárnál, kell.
2. Ha éhes vagy, kell.
3. Ha szomjas vagy, kell.
4. Ha álmos vagy, kell.
5. Ha fáradt vagy, kell.
6. Ha valamit nem tudsz, kell.
7. Ha kérdeznék, kell.

27. Szabályok. Alkosson mondatokat! Az aláhúzott kifejezés van a fókuszban. Néha több szórend is lehetséges.

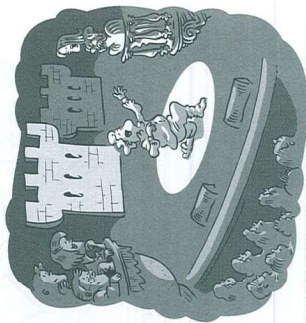
1. enni – szabad – nálunk csak az ebédidőben
Nálunk csak az ebédidőben szabad enni.
2. hangosan zenét hallgatni – szabad – este 11 után nem
3. reggeli közben – szabad – nem – telefonálni
4. tilos – a kertben – dohányozni
5. bulit tartani – tilos – a mi házunkban
6. soha senkivel nem – veszekedni – szabad
7. minden szombaton – kell – virágokat – öntözni
8. reggel – kell – szelni
9. segíteni – kell – a konyhában
10. kell – asztalt foglalni – ebben az étteremben

GYAKORLÁS VEGYESEN

28. Mit szabad, nem szabad, tilos és kell csinálni ezeken a helyeken? Alkosson mondatokat szabadon! Segítségedül megadtunk néhány kifejezést.

hangosan beszélgetni – fizetni – belépőjegyet venni – telefonálni – (túl) sok pénzt költeni – kiabálni
 – alkoholt inni – fizetés nélkül hazamenni – személni – ruhákat próbálni – a színpaddal együtt mondani
 a szöveget – kérdezni – ...

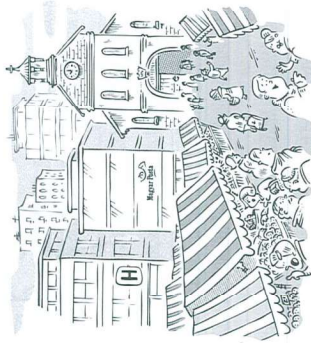
1. színház:

.....

2. áruház:

.....

3. piac:

.....

4. szálloda és kocsmá:

.....

3. fejezet

NYELVTANI ÖSSZEFOGLALÓK
ÉS GYAKORLATOK

- Gyakoriság, rendszeresség kifejezése: *naponta, hetente* 42
- Főnévképzők: *-ás/-és* 43
- Képzők: *-hat/-het* 45
- A főnévi igenév (Ismétlés) 47
- Igeragozás: *-lak/-lek* (Ismétlés) 48
- Igekötékek: *befejzettség* 49
- Előreutalás és visszautalás: *azért, ezért* 52
- A személyes névmás alakjai: *belőlük, bennük, rájuk, róluk* 53
- Főnévképzők: *-ó/-ő* 54
- A többes szám: *-k* (Ismétlés) 55
- Vonzatos igék: fontosabb tárgyatlan (intranszitiv) igék a fejezetben 56
- Vonzatos igék: fontosabb tárgyas (transzitiv) igék a fejezetben 56
- Szórend: *igekötős mondatok* (Ismétlés) 57
- Az ige van a fókuszban 57
- Más mondatrész van a fókuszban 57